

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-II.431.2.2.2019.2.1

Poznań, 9 grudnia 2019 r.

Pani
Jolanta Skowrońska-Koprowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Różana 1
62-320 Niechanowo

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej *ustawą lub ustawą o pomocy społecznej*, w dniach 7, 9, 11, 14, 17 października 2019 r. przeprowadzono kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niechanowie, z siedzibą pod adresem: ul. Różana 1, 62-220 Niechanowo, zwanym dalej *OPS/GOPS* lub *Ośrodkiem*.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu:

1. Marta Dużyńska – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej, jako kierownik zespołu inspektorów,
2. Hanna Zawadka – Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli w Pomocy Społecznej, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN.II.0030.336.2019.1 wydanego przez Wojewodę Wielkopolskiego 30 września 2019 r.

Zakres kontroli obejmował prawidłowość przyznawania świadczeń oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Protokół z przeprowadzonej kontroli, podpisany przez zespół inspektorów w dniu 18 listopada 2019 r., został przesłany w załączniku do pisma z dnia 18 listopada 2019 r. Pismem z dnia 25 listopada 2019 r. (data wpływu do WUW 27 listopada 2019 r.) poinformowała Pani o swoich zastrzeżeniach, jednocześnie podpisując protokół. Aneksiem z 3.12.2019 r. dokonano zmiany w treści protokołu, na str. 3, w części dotyczącej zasobów kadrowych i kwalifikacji kadry, zgodnie z przesłanymi informacjami. Pozostałe ustalenia zawarte w protokole pozostawiono bez zmian.

W toku kontroli dokonano następujących ustaleń.

Gmina Niechanowo posiada opracowaną i przyjętą Uchwałą Rady Gminy, Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Niechanowo na lata 2008-2018 oraz 2019-2028, **co jest zgodne z art. 16 b ustawy o pomocy społecznej.**

Kierownik Ośrodka posiada kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, **zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej.**

Pracownicy socjalni posiadają kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, **zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.**

Kierownik GOPS oraz jeden z pracowników socjalnych posiadają upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, **zgodnie z art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej.**

Osoby zatrudnione na podstawie umów zlecenia do wykonywania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, posiadają kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, **zgodnie z wymaganiami określonymi odpowiednio w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 15 maja 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.) oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22 września 2005 r. (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).**

W okresie objętym kontrolą pracę socjalną w środowisku realizowało 2 pracowników Ośrodka w łącznym wymiarze 1,5 etatu. W zakresie liczby pracowników socjalnych OPS **nie spełnia wymogu określonego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.**

Zgodnie z informacją z Urzędu Gminy Niechanowo, liczba mieszkańców gminy, według stanu na dzień 31.12.2018 r., wynosiła 5965 osób. Przeliczając liczbę pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku przez liczbę mieszkańców z terenu jego działania, ustalono, iż w okresie objętym kontrolą na 1 pracownika socjalnego OPS przypadało średnio 3977 mieszkańców. Zgodnie z informacją sprawozdawczą z formularza MRPiPS-03 za rok 2018, rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną a także pracą socjalną wyniosła 100, zatem na każdego z pracowników Ośrodka przypadało średnio 67 rodzin. Z powyższego wynika, iż OPS **nie spełnia wymogu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.**

W zakresie prawidłowości przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, analizie poddana została dokumentacja 21% ogólnej liczby osób/rodzin, korzystających w okresie objętym kontrolą, z form pomocy realizowanych przez GOPS, tj. 21 teczek osób/rodzin, zawierających 32 decyzje administracyjne.

Wszystkie decyzje administracyjne posiadały oznaczenie organu administracji publicznej, oznaczenie strony, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, podstawę prawną, rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie. W badanym materiale nie stwierdzono przypadków niezasadnego przyznania pomocy.

Ocena prawidłowości przyznawania świadczeń i wydawania decyzji w dokumentacji wykazała, iż:

- w przypadku 1 decyzji administracyjnej błędnie określono datę przyznania decyzji, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego, zwanego dalej *kpa*,**
- w podstawie prawnej 16 decyzji administracyjnych nie wskazano właściwego w odniesieniu do indywidualnej sprawy przepisu rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa,**

- w podstawie prawnej 7 decyzji administracyjnych przywołano nieaktualny publikator tekstu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast w podstawie prawnej 2 decyzji administracyjnych przywołano nieaktualny publikator tekstu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa,**
- w podstawie prawnej 13 decyzji administracyjnych przywołano niewłaściwe lub niemające zastosowania w danej sprawie przepisy prawne, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa,**
- w podstawie prawnej 1 decyzji administracyjnej nie przywołano właściwej w sprawie Uchwały Rady Gminy dotyczącej usług opiekuńczych, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa,**
- w podstawie prawnej 3 decyzji administracyjnych nie przywołano właściwego upoważnienia Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych, **co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 kpa,**
- w 1 wywiadzie środowiskowym oraz w sentencji 1 decyzji administracyjnej błędnie obliczono kwotę przyznanego świadczenia, przyznając zasiłek okresowy w nadmiernej wysokości, **co stanowi naruszenie art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej,**
- w sentencji 1 decyzji administracyjnej błędnie przyznano i naliczono zasiłek stały od dnia 1.04.2019 r. podczas gdy nabycie uprawnień do ww. świadczenia nastąpiło 10.04.2019 r., **co stanowi naruszenie art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej,**
- w sentencji 4 decyzji administracyjnych oraz w wywiadach środowiskowych posługiwano się terminem „usługi sąsiedzkie”, który nie występuje w ustawie o pomocy społecznej,
- 1 decyzja administracyjna została wydana niezgodnie z planem pomocy zaakceptowanym przez Kierownika GOPS oraz 1 decyzja administracyjna została wydana przed zaakceptowaniem planu pomocy przez Kierownika GOPS, **co narusza zapisy § 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 25 sierpnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1788), zwanego dalej rozporządzeniem,**
- 2 decyzje administracyjne zostały wydane w terminie **niezgodnym z art. 35 § 3 kpa,**
- 1 decyzja administracyjna została podpisana przez Wójta Gminy, **co pozostaje w sprzeczności z upoważnieniem udzielonym Kierownikowi GOPS oraz pracownikom, zgodnie z art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej,**
- w pouczeniu 19 decyzji administracyjnych wskazano, iż odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika GOPS, **co jest niezgodne z art. 129 § 1 kpa,**
- odbiory 2 decyzji administracyjnych nie zostały opatrzone datą, **co jest niezgodne z art. 110 § 1 kpa.**

Ponadto, stwierdzono również co następuje:

- wydania 6 decyzji administracyjnych nie poprzedzono zawiadomieniem o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany decyzji z urzędu, **co jest niezgodne z art. 61 § 2 kpa,**
- 1 postanowienie o zawieszeniu postępowania podpisał Wójt Gminy, **co pozostaje w sprzeczności z upoważnieniem udzielonym Kierownikowi GOPS oraz jednemu z pracowników, zgodnie z art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej,**

- przed wydaniem 1 decyzji administracyjnej nie wydano postanowienia o podjęciu uprzednio zawieszono postępowania administracyjnego, **co jest niezgodne z art. 97 § 2 kpa,**
- w odniesieniu do 6 wywiadów, nie przeprowadzono aktualizacji wywiadu środowiskowego **w terminie określonym w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,**
- 1 wywiad środowiskowy nie został opatrzony datą jego przeprowadzenia, **co stanowi naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia,**
- 3 wywiady środowiskowe zostały przeprowadzone przez Kierownika GOPS, **co stanowi naruszenie art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej,**
- w 2 wywiadach środowiskowych ustalono dochód rodziny **niezgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej,** co skutkowało przyznaniem pomocy w niewłaściwej formie (zasiłku celowego specjalnego zamiast zasiłku celowego),
- w 8 wywiadach środowiskowych plan pomocy nie został w części lub w całości zaakceptowany przez kierownika GOPS, **co narusza zapisy rozporządzenia,**
- w 1 przypadku, nie ustalono z klientem formy pomocy, **co narusza zapisy art. 130 kpa,**
- w 2 wywiadach oraz w decyzjach administracyjnych nie określono zakresu oraz odpłatności za przyznane usługi opiekuńcze, **co narusza przepis art. 50 ust. 5 i 6 ustawy o pomocy społecznej,**
- w 4 wywiadach środowiskowych w rubryce praca socjalna błędnie wpisano przyznanie pomocy finansowej, co jest niezgodne z definicją pracy socjalnej zawartą w art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 36 ustawy o pomocy społecznej, który w pkt 2 lit. a sytuuje pracę socjalną wśród świadczeń niepieniężnych,
- w 1 teczce osobowej rodziny nie załączono druku wywiadu środowiskowego część I.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, **zalecam:**

1. Podjęcie działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku tak, aby liczba pracowników obsługujących rejony opiekuńcze była zgodna z wymogami określonymi w art. 110 ust 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli błędów i braków przy redagowaniu decyzji administracyjnych.
3. Obliczanie dochodu osoby/rodziny, zgodnie z zapisami zawartymi w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.
4. Przyznawanie świadczeń w formie zasiłku okresowego zgodnie z zasadami zawartymi w art. 38 ustawy o pomocy społecznej.
5. W przypadku szczegółowo opisanym w protokole kontroli pod poz. 5, podjęcie działań w kierunku ustalenia dla świadczeniobiorcy kwoty należnego zasiłku stałego, w związku z zaistniałymi okolicznościami, o których mowa w protokole kontroli, mającymi wpływ na jego wysokość.
6. W wywiadach środowiskowych oraz decyzjach administracyjnych, posługiwanie się terminem „usługi opiekuńcze”, zdefiniowanym w ustawie o pomocy społecznej.
7. Wydawanie decyzji administracyjnych po zaakceptowaniu planu pomocy i działań na rzecz osoby lub rodziny przez Kierownika GOPS.
8. Wydawanie decyzji administracyjnych w terminie zgodnym z art. 35 § 3 kpa.

9. Wydawanie decyzji administracyjnych oraz postanowień w toku postępowania administracyjnego przez osoby, które posiadają upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
10. Dołączanie do decyzji potwierdzenia doręczenia stronie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 109 § 1 kpa.
11. Prowadzenie postępowania administracyjnego, zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 6, 8, 9 i 10 kpa.
12. Każdorazowe sporządzanie aktualizacji wywiadu środowiskowego celem ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy mimo braku zmiany danych a także w przypadku ubiegania się po raz kolejny o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej, zgodnie z art. 107 ust. 1 i 4 ustawy.
13. Dochowanie staranności zapisów przy wypełnianiu rubryk druku wywiadu środowiskowego, m.in. poprzez odnotowywanie świadczonej pracy socjalnej.
14. Przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego, zgodnie z art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.
15. Uzgadnianie z klientem formy pomocy w odniesieniu do potrzeb, zgłoszonych we wniosku o pomoc.
16. W wydawanych decyzjach, przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi określanie zakresu, jak i miejsca świadczenia tych usług – zgodnie z przepisem art. 50 ust. 5 ww. ustawy o pomocy społecznej.
17. W rubryce wywiadu środowiskowego „praca socjalna” dokumentowanie jedynie działań z powyższego zakresu.

Informacje końcowe:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 6.000 zł. Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pani Jolanta Skowrońska-Koprowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Różana 1
62-220 Niechanowo
2. Rada Gminy w Niechanowie
ul. Różana 1
62-220 Niechanowo
3. aa